

ΑΜΦΙΒΙΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΙΟΤΟΠΩΝ-ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1995 • ΤΕΥΧΟΣ 11 • ΔΡΧ. 10

- Φύση 1995. Μια ενωμένη προσπάθεια για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής φύσης (σελ. 1).

- Συντονισμένες ενέργειες για την ανάσχεση της πτώσης της στάθμης του νερού της Λίμνης Βεγορίτιδας (σελ. 2).

- Δέκα έτη συνεχούς προσφοράς συμπλήρωσαν οι Φίλοι του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (σελ. 3).

- Απολογισμός δραστηριοτήτων του ΕΚΒΥ για το 1994. (σελ. 4).

- Νέες εκδόσεις για την ορνιθοπανίδα και τη νομοθεσία για την προστασία της φύσης (σελ. 5).

- Παρουσίαση της Οικολογικής Ομάδας Ροδόπης και νέα από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις της Ελλάδας και του εξωτερικού (σελ. 6).

- Παρουσίαση του Σχεδίου Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τις Λίμνες Βόλβη και Κορώνεια (σελ. 7).

- Συνάντηση του προγράμματος "Καταγραφή, αναγνώριση, εκτίμηση και χαρτογράφηση των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας" για τη Μεσογειακή Βιογεωγραφική Περιοχή (σελ. 7).

- Agrotica '95-συμμετοχή του ΕΚΒΥ με ειδικό περίπτερο (σελ. 7).

- Ο ανάγλυφος δορυφορικός χάρτης της Ελλάδας παρουσιάστηκε πρόσφατα από το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (σελ. 8).

Φωτ.: Σ. Μπλιώνης

Ευρωπαϊκό Έτος Διατήρησης της Φύσης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο οποίο σήμερα μετέχουν πάνω από 30 χώρες-μέλη, ήταν ο πρώτος ευρωπαϊκός διακρατικός οργανισμός που ευαισθητοποιήθηκε για τη διαχείριση και την προστασία του περιβάλλοντος. Από το 1960 ασχολήθηκε ενεργώς με την προστασία της φύσης και το 1970 οργάνωσε την πρώτη του εκστρατεία, ενημερώνοντας και ευαισθητοποιώντας το ευρύ κοινό. Η εκστρατεία αυτή αφορούσε κυρίως τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και συνέβαλε στην ίδρυση προστατευόμενων περιοχών.

Σήμερα, 25 έτη από τη σύστασή τους, οι απειλές που υφίσταται το περιβάλλον, αυξάνονται συνεχώς και η προστασία της φύσης γίνεται επιτακτική ανάγκη όχι μόνο εντός των προστατευόμενων περιοχών αλλά και εκτός αυτών. Ετσι, ορίστηκε το 1995 ως Ευρωπαϊκό Έτος Διατήρησης της Φύσης, δίνοντας έμφαση στην προστασία των μη προστατευόμενων περιοχών. Στην εκστρατεία κλήθηκαν και συμμετέχουν περισσότερες από 40 χώρες, όχι μόνο όσες είναι μέλη του Συμβουλίου αλλά και όσες συνεργάζονται με αυτό π.χ. Αλβανία, Κροατία, Ουκρανία.

Η γενική θεματολογία της εκστρατείας είναι: υδάτινο περιβάλλον (θάλασσα και ακτές, υγρά τοπία και γλυκά νερά), γεωργία (εντατικοποίηση, ερημοποίηση) και αστικό περιβάλλον (βιομηχανία, τουρισμός, οδοί επικοινωνίας, στρατιωτικές ζώνες). Η κάθε χώρα θα πρέπει να επιλέξει και να προσαρμόσει θέματα της γενικής θεματολογίας στις δικές της ανάγκες, τις ομάδες-στόχους που θέλει να ευαισθητοποιήσει και να οργανώσει τη δική της εκστρατεία.

Εθνικές και διεθνείς επιτροπές ιδρύθηκαν για την οργάνωση και τον συντονισμό της όλης εκστρατείας. Σε διεθνές επίπεδο σχηματίστηκε οργανωτική επιτροπή στην οποία συμμετέχουν εθνικοί εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών κρατών και διεθνών οργανισμών. Σε εθνικό επίπεδο οργανώθηκαν επιτροπές από εκπροσώπους δημοσίων υπηρεσιών, ιδρυμάτων, συλλόγων και οργανώσεων.

Όσον αφορά στη χώρα μας, συγκροτήθηκε τιμητική εθνική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τους: κα Νίκη Γουλανδρή, αντιπρόεδρο του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, κ. Θ. Διανελίδη, ακαδημαϊκό, κ. Μ. Δεκλερή, πρόεδρο του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, κ. Γ. Παπαδημητρίου, καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών και κ. Γ. Λιβανό, επίτιμο πρόεδρο της Ηεμερα. Επίσης συστάθηκε εθνική οργανωτική επιτροπή με σκοπό την επικούρηση του έργου της τιμητικής επιτροπής, δηλαδή τον γενικό σχεδιασμό και τη διοργάνωση του εθνικού προγράμματος δραστηριοτήτων, τη μέριμνα για την ουσιαστική και αποτελεσματική ενημέρωση του κοινού και την αξιολόγηση των πεπραγ-

Συνεχίζεται στη σελίδα 2

Έντονες ανησυχίες για τη Βεγορίτιδα

Η συνεχιζόμενη πτώση της στάθμης του νερού της Λίμνης Βεγορίτιδας, σε συνδυασμό με την ανάγκη να στηριχθούν οι παραγωγικές δραστηριότητες της ευρύτερης περιοχής (κυρίως στον υδατικό πλούτο της), είχαν ως αποτέλεσμα την έκφραση έντονων ανησυχιών τόσο από τους κατοίκους όσο και από τις τοπικές αρχές. Με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας κ. Α. Σιάτρα, πραγματοποιήθηκε πριν από ένα έτος περίπου συνάντηση εργασίας, στον Άγιο Παντελεήμονα, όλων όσων σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα, την προστασία αλλά και τη χρήση των υδατικών πόρων της λίμνης.

Αποτέλεσμα της συνάντησης ήταν η σύσταση τεσσάρων επιτροπών από εκπροσώπους των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, ειδικούς επιστήμονες και εκπροσώπους συλλόγων και οργανώσεων. Αποστολή των επιτροπών ήταν, με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία, να εξετασθεί η βιομηχανική και η γεωργική χρήση του νερού, να αξιολογηθεί η συμβολή των δραστηριοτήτων αυτών στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος της περιοχής και να προταθούν λύσεις.

Τα πορίσματα των επιτροπών παρουσιάστηκαν στις 9 και 10 Δεκεμβρίου 1994 στην Αρνισα και τη Φλώρινα αντίστοιχα. Το γενικό συμπέρασμα στο οποίο κατέληξαν όλες οι επιτροπές είναι ότι απαιτείται η λήψη τολμηρών αποφάσεων για να αντιμετωπισθεί αφ' ενός η δραματική πτώση της στάθμης του νερού της Λίμνης Βεγορίτιδας και αφ' ετέρου η υποβάθμιση των άλλων υδροτόπων της περιοχής.

Το κυριότερο πρόβλημα των υδροτόπων της περιοχής είναι η πρωτοφανής πτώση της στάθμης του νερού της Λίμνης Βεγορίτιδας, περίπου 1,2 μέτρα ετησίως, η οποία παρατηρείται τα τελευταία δέκα έτη. Η πτώση αυτή δεν οφείλεται αποκλειστικά στην ανομβρία αλλά και στην υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων άμεσα από τις λίμνες και έμμεσα από τους υπόγειους υδροφορείς. Η ποιοτική και ποσοτική υποβάθμιση της λίμνης επιτείνεται και λόγω της ύπαρξης καταβοθρών, όπως υποστηρίχθηκε από τους εκπροσώπους του ΙΓΜΕ.

Η πτώση της στάθμης προκάλεσε και τη σταδιακή αποκάλυψη μεγάλων εύφορων εκτάσεων στις οποίες αναπτύχθηκε έντονη γεωργική δραστηριότητα. Η χρήση νερού για την άρδευση των καλλιεργειών και η χρήση λιπασμάτων και γεωργικών χημικών ουσιών πιθανώς να συνέβαλε στην αύξηση της ρύπανσης.

Οι σημαντικότερες προτάσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν τη Βεγορίτιδα και τους άλλους γειτονικούς

υδροτόπους συνοπτικά είναι οι ακόλουθες: 1) Εγκατάσταση μετεωρολογικών και υδρολογικών σταθμών, 2) Μελέτες για περισσότερα και ακριβή στοιχεία σχετικά με την αντλούμενη ποσότητα νερού για βιομηχανικούς, γεωργικούς και αστικούς σκοπούς, 3) Εφαρμογή προγραμμάτων εξοικονόμησης νερού, 4) Απαγόρευση εγκατάστασης οποιασδήποτε νέας ή επέκταση παλαιάς υδροβόρου μονάδας (π.χ. λιγνιτικής) στη λεκάνη απορροής της Εορδαίας εάν δεν συνοδεύεται από πλήρη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με ενσωματωμένη υδρογεωλογική μελέτη για τον τρόπο υδροδότησης της και τις συνολικές επιπτώσεις στο υδάτινο δυναμικό της περιοχής, 5) Απαγόρευση της ανόρυξης νέων γεωτρήσεων νερού για αρδευτικές και βιομηχανικές χρήσεις, 6) Ορθολογική αντιμετώπιση των στερεών, υγρών και αέριων βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων με ενεργοποίηση του υπάρχοντος ελεγκτικού μηχανισμού και επιβολής κυρώσεων με βάση τα υφιστάμενα όρια εκπομπής και διάθεσης ρύπων στους αποδέκτες, 7) Εκπόνηση μελετών ποιοτικής επιβάρυνσης του νερού από τα χρησιμοποιούμενα στην περιοχή λιπάσματα και γεωργικές χημικές ουσίες, 8) Απαγόρευση της επέκτασης των γεωργικών καλλιεργειών και της βόσκησης στις εκτάσεις, που αποκαλύπτονται εξαιτίας της πτώσης της στάθμης των νερών των λιμνών, 9) Διερεύνηση της σχέσης του βιόκοσμου της Λίμνης Βεγορίτιδας και των φυσικοχημικών παραμέτρων της με τη λειτουργία των καταβοθρών (π.χ. αύξηση ή ελάττωση του πορώδους των ιζημάτων της λίμνης), 10) Εκπαίδευση δασκάλων, καθηγητών, αγροτών και αλιέων της περιοχής για τις λειτουργίες, τις αξίες, τις απειλές και τους τρόπους προστασίας των υδροτόπων και τέλος 11) Για την υλοποίηση των προτάσεων αυτών απαιτείται η δημιουργία ενός κεντρικού, τοπικού φορέα με συντονιστική δράση, προκειμένου να υλοποιηθούν τα αναγκαία προγράμματα και, βεβαίως, απαιτείται η ύπαρξη οικονομικών πόρων για την εφαρμογή όλων των παραπάνω.

Σ. Τσιούρης

Φωτ.: Σ. Καζαντζίδης / φωτο. αρχείο ΕΚΒΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Συνέχεια από τη σελίδα 1

μένων με τη σύνταξη και δημοσιοποίηση σχετικής απολογιστικής έκθεσης. Πρόεδρος αυτής της επιτροπής είναι η κ. Ελισάβετ Παπαζώη, Υφυπουργός Περιβάλλοντος, και μέλη της εκπρόσωποι υπουργείων, οργανισμών, ιδρυμάτων και περιβαλλοντικών οργανώσεων. Ο συντονισμός της επιτροπής γίνεται από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Οι θεματικές ενότητες που επιλέχθηκαν ως αντικείμενο της εκστρατείας στη χώρα μας είναι οι ακόλουθες: α) προστασία της ελληνικής φύσης (χλωρίδα, πανίδα, κ.λπ.), β) προστασία των ακτών και γ) προστασία των ρεμάτων.

Ο κάθε οργανισμός που συμμετέχει στην οργανωτική επιτροπή πρότεινε δραστηριότητες οι οποίες προτίθεται να υλοποιή-

σει και έτσι καταρτίστηκε ο εθνικός κατάλογος δραστηριοτήτων, ο οποίος συνοπτικά περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες: οργάνωση εκθέσεων, προκήρυξη διαγωνισμών (εργασίας, ζωγραφικής, φωτογραφίας), έκδοση ενημερωτικού υλικού (αφίσες, έντυπα), παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού (διαφάνειες, ταινίες), δημοσιοποίηση των δραστηριοτήτων στα ΜΜΕ (συνεντεύξεις, τηλεοπτικές παρουσιάσεις, δελτία τύπου), οργάνωση ημερίδων και συνεδρίων, έκδοση ειδικών γραμματοσήμων και σφραγίδων, συγγραφή και έκδοση βιβλίων κ.λπ. Ηδη, αρκετές από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες έχουν αρχίσει να εκτελούνται και αναμένεται τον Μάρτιο η επίσημη έναρξη και δημοσιοποίηση του ευρωπαϊκού έτους διατήρησης της φύσης.

1985 - 1995

10 χρόνια

Περιβαλλοντικής Αγωγής
των φίλων τουΗ Μουσείωση "Τα ηφαίστεια της Ελλάδας"
φωτ.: Άννα Κρεμεζή-Μαργαριτούλη

ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Οι "Φίλοι του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας" είναι μη κερδοσκοπικό περιβαλλοντικό σωματείο, που ιδρύθηκε το 1978 με σκοπό τη στενότερη σύνδεση του Μουσείου με το κοινό του. Το αντικείμενο του Μουσείου, η έρευνα και η διασπορά της επιστημονικής γνώσης στο ευρύ κοινό, δίνει και στους "Φίλους" το ερέθισμα για πλήθος δραστηριοτήτων σχετικά με τη φύση και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Από το 1984 λειτουργεί το παιδικό τμήμα των "Φίλων", με σκοπό να καλλιεργήσει στα παιδιά σεβασμό και αγάπη για τη φύση, ερευνητικό πνεύμα και να τα δραστηριοποιήσει για τη διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος. Το παιδικό τμήμα των "Φίλων", η ΠΑΡΕΑ όπως ονομάζεται, απευθύνεται σε παιδιά που γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση (7-15 ετών). Σε κάθε μέλος προσφέρεται μία κονκάρδα και μία ταυτότητα μέλους. Αυτή είναι συνήθως η πρώτη ταυτότητα που παίρνουν τα παιδιά και, εκτός από τη δωρεάν είσοδο στο μουσείο, τα βοηθά να αισθανθούν ότι ανήκουν σ' ένα σύνολο ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα.

Η επαφή με τα παιδιά είναι άμεση και έμμεση. Η άμεση επαφή γίνεται με μηνιαίες εκδηλώσεις, κυρίως στο ύπαιθρο, αλλά και σε κλειστούς χώρους τους χειμερινούς μήνες. Οι εκδηλώσεις ακολουθούν συγκεκριμένους κανόνες που έχουν θεσπιστεί μετά από πολυετή αναζήτηση και απόκτηση πείρας.

Οι στόχοι των εκδηλώσεων είναι πολυάριθμοι. Πρώτος στόχος είναι η κατανόηση των βασικών λειτουργιών της φύσης, της εμφάνισης, της εξέλιξης και της εξαφάνισης των ειδών και των αλληλεξαρτήσεων που καθορίζουν τη ζωή πάνω στη Γη. Δεύτερος στόχος είναι να αντιληφθούν τα παιδιά ότι μέσα στη φύση μπορούν να διασκεδάσουν. Τρίτος στόχος των εκδηλώσεων είναι η ανακάλυψη της χαράς της γνώσης. Μέσα στα δέκα έτη ύπαρξης της ΠΑΡΕΑΣ, έχουν περάσει γύρω στα 2.000 παιδιά και έχουν γίνει γύρω στις εκατό διαφορετικές εκδηλώσεις σε απόσταση μιας μονοήμερης εκδρομής από την Αθήνα.

Οι ξεναγήσεις στους χώρους επίσκεψης γίνονται πάντοτε από ειδικούς επιστήμονες. Σε κάθε μία συμμετέχουν το πολύ 50 άτομα (45 παιδιά και 5 ενήλικες). Εάν υπάρχει μεγάλη ζήτηση, τότε επαναλαμβά-

νεται η εκδήλωση. Ο αριθμός των συμμετεχόντων ανά εκδήλωση δεν αυξάνεται ποτέ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη καλής επαφής μεταξύ των ειδικών επιστημόνων και των παιδιών, αλλά και την αποφυγή μετατροπής της επισκέψιμης περιοχής σε παιδότοπο. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από τις εκδηλώσεις:

- διάπλευση της διώρυγας της Κορίνθου, περιοχής με γεωλογικό ενδιαφέρον
- επίσκεψη στο Λαύριο, περιοχής με αρχαιολογικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον
- επίσκεψη στην Αργολίδα, περιοχής με λαογραφικό ενδιαφέρον και συνάντηση με την αντίστοιχη παιδική ομάδα του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος
- επίσκεψη στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας, περιοχής με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον
- επίσκεψη στη Βαυρώνα και την Επίδαυρο, περιοχής με παλαιοντολογικό ενδιαφέρον
- επίσκεψη στην Πεντέλη, περιοχής με βοτανικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

Η επικαιρότητα και οι διάφορες δραστηριότητες του Μουσείου δίνουν ιδέες για τις εκδηλώσεις της ΠΑΡΕΑΣ σε κλειστούς χώρους. Μετά τους σεισμούς της Καλαμάτας, αφιερώθηκε μία εκδήλωση στους σεισμούς, όπου υπήρχε και έκθεση εκρηγιγμένων πετρωμάτων. Με την ευκαιρία του Ιγκουανόδοντα έγινε εκδήλωση αφιερωμένη στους δεινόσαυρους και την εποχή τους. Με αφορμή την έκθεση με τίτλο "2000 π.Χ. οι τελευταίοι ελέφαντες στην Ευρώπη - 2000 μ.Χ. οι τελευταίοι ελέφαντες στην Αφρική", έγινε εκδήλωση που συμπεριελάμβανε και θεατρικό παιχνίδι.

Διάφοροι περιβαλλοντικοί σύλλογοι έχουν παρουσιάσει στα παιδιά την εργασία τους: ο Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, η Εταιρία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας, οι Φίλοι της Ελληνικής Αρκούδας, κ.ά.

Το παιδικό τμήμα διοργανώνει επίσης περιβαλλοντικές εκδηλώσεις σε άλλους χώρους, όπως στα Κέντρα Νεότητας του Δήμου Αθηναίων, τη Σίφνο, το Ναύπλιο, κ.ά.

Το 1992, μέλη της ΠΑΡΕΑΣ συμμετείχαν σε πεντάμηνη δραστηριότητα με τίτλο "Ο Κηφισός χθες-σήμερα-αύριο", που παρουσιάστηκε, εκτός από την Ελλάδα, και στο Παρίσι και είχε ετοιμαστεί στο πλαίσιο

της Πανευρωπαϊκής Συνάντησης Νέων με θέμα "Η Ευρώπη των Ποταμών". Τη συνάντηση είχε οργανώσει το Μουσείο του ille de France υπό την αιγίδα των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων των Μουσείων. Η δραστηριότητα αυτή ήταν καλλιτεχνική έκφραση διαμαρτυρίας για την υποβάθμιση του ποταμού.

Όσον αφορά στην έμμεση επαφή με τα παιδιά, αυτή επιτυγχάνεται:

- μέσω της εφημερίδας με τίτλο "Οι Φίλοι - Η Παρέα", που εκδίδεται τέσσερις φορές το έτος έχει 2000 αποδέκτες και
- μέσω των μουσειοσκευών (φορητών εκπαιδευτικών προγραμμάτων) που δανείζονται οι εκπαιδευτικοί για να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία τους με οπτικοακουστικό υλικό, παιχνίδια, πειράματα, κ.ά. Προς το παρόν κυκλοφορούν δύο μουσειοσκευές: "Τα Ηφαίστεια της Ελλάδας" και "Τα Ελληνικά Δάση".

Η δράση των Φίλων στηρίζεται στην προσφορά εθελοντικής εργασίας από τις κυρίες: Ειρήνη Μπελλώνια, Μαρία Μακρινδάκη, Αθηνά Μπίκου, Αγγελική Βαρελλά, Μαρίνα Μακρίδου και Γεωργία Φέρμελη, από τους κυρίους Ηλία Πίτσικα και Κώστα Πινάτση καθώς και πολλά ακόμη μέλη.

Γίνονται προσπάθειες να αυξηθούν οι εκδηλώσεις στο μέλλον, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν περισσότερα παιδιά χωρισμένα σε μικρότερες ομάδες, να δημιουργηθούν νέες μουσειοσκευές, να επεκταθεί η συνεργασία με σχολεία και εκπαιδευτικούς, οργανώνοντας περιβαλλοντικές δραστηριότητες.

Τα ανωτέρω πραγματοποιούνται με το αθόρυβο πλησίασμα της φύσης και την άντληση έμπνευσης, ευαισθησίας και δημιουργικότητας από αυτήν. Ενα Μουσείο Φυσικής Ιστορίας πετυχαίνει τους στόχους του, όσο περισσότερο καταφέρνει να συνδέσει τον επισκέπτη με τη φύση και τις λειτουργίες της. Οι λειτουργίες αυτές προσφέρουν τα καλύτερα παραδείγματα και οδηγούς για την καθημερινή μας ζωή.

Η διεύθυνση των Φίλων είναι: ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά, τηλ./φαξ 01 8083289.

Άννα Κρεμεζή-Μαργαριτούλη,
συντονίστρια εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΚΒΥ ΤΟ 1994

Το 1994 σφραγίστηκε από την επέκταση των δραστηριοτήτων του ΕΚΒΥ σε όλους τους τύπους βιοτόπων, όπως αποφασίστηκε στη συνάντηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής του τον Απρίλιο. Αυτό έγινε μέσω ενός μεγάλου Κοινοτικού έργου με τίτλο "Καταγραφή, αναγνώριση, εκτίμηση και χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), της χλωρίδας και της πανίδας στην Ελλάδα (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ)". Το ευρωπαϊκό ενδιαφέροντος αυτό έργο εκτελείται με την υποστήριξη και καθοδήγηση των υπηρεσιών ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας και με τη συνεργασία δεκάδων επιστημόνων από ελληνικά πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα. Κύριο σκοπό έχει να ενισχύσει τις προσπάθειες της Ελληνικής Πολιτείας στην εγκατάσταση και λειτουργία του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών (Natura 2000).

Οι λοιπές δραστηριότητες του ΕΚΒΥ, κατά το 1994, είχαν ως εξής:

Αρχείο πληροφοριών

- Ολοκληρώθηκε η μελέτη "Απογραφή των Ελληνικών Υγροτόπων ως Φυσικών Πόρων" και τυπώθηκε σε τόμο 600 περίπου σελίδων, ενώ ξεκίνησε η μετάφρασή της στα αγγλικά και η περαιτέρω επεξεργασία των στοιχείων που περιέχει.
- Πιλοτική μελέτη με τίτλο "Χαρτογράφηση των Μεσογειακών Υγροτόπων" ξεκίνησε σε συνεργασία με το Διεθνές Γραφείο Ερευνας Υδροβίων Πουλίων και Υγροτόπων (IWRB) και την Υπηρεσία Αλιείας και Αγρίας Ζωής των Ηνωμένων Πολιτειών (U.S. Fish and Wildlife Service) με συγχρηματοδότηση από το MedWet. Οι πιλοτικές περιοχές χαρτογράφησης με τη χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) είναι το Δέλτα του Νέστου, οι Λίμνες Κορώνεια και Βόλβη, η Λιμνοθάλασσα Επανομής και η Λίμνη Κερκίνη.
- Συνεχίστηκε η "Καταγραφή των Ελληνικών Αλυκών", υγροτόπων με υψηλή οικονομική και φυσική αξία.
- Άρχισε η συλλογή υδρολογικών στοιχείων από την ευρύτερη περιοχή της τέως Λίμνης Κάρλας για το πρόγραμμα "Σχεδιασμός της Υδρολογίας των Υγροτόπων", το οποίο πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Πανεπιστημιακό Κολέγιο του Λονδίνου (University College London) και το Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Κέντρο (Joint Research Centre, Ispra) στην κωμόπολη Ισπρα της Ιταλίας, το οποίο χρηματοδοτεί και το πρόγραμμα.
- Συνεχίστηκε η συλλογή πληροφοριών και εμπλουτισμού της βιβλιοθήκης. Η βιβλιοθήκη του ΕΚΒΥ τώρα περιλαμβάνει 345 βιβλία, 355 μελέτες, 300 ειδικά άρθρα, πολλά επιστημονικά περιοδικά, ενώ γίνεται συλλογή και ταξινόμηση όλων των άρθρων που δημοσιεύονται στον έντυπο τύπο σχετικά με το περιβάλλον.

Παροχή επιστημονικών συμβουλών και πληροφοριών

- Κατατέθηκε, από τους αναδόχους του έργου, η διαχειριστική μελέτη του Δέλτα του Πηνειού, η οποία συντάχθηκε υπό την επίβλεψη του ΕΚΒΥ.
- Συνεχίστηκε η παροχή πληροφοριών και αποστολή εισηγήσεων προς το ελληνικό κράτος, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και προς την ΕΟΚ για θέματα υγροτόπων. Ειδική μέριμνα δόθηκε για την υποβοήθηση του έργου της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ για την προστασία και διαχείριση υγροτόπων (π.χ. οριοθετήσεις, διαχειριστικά σχέδια κ.λπ.), σχετικά με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και, επίσης, όσον αφορά στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Στα πλαίσια της υπηρεσίας αυτής το ΕΚΒΥ ορίστηκε ειδικά υπεύθυνο για τη δημιουργία Κέντρου για τη Φύση της Ανατολικής Ευρώπης, μέσω της συμμετοχής του στο θεματικό κέντρο για τη διατήρηση της φύσης.
- Επίσης, συνεχίστηκε η παροχή συμβουλών και πληροφοριών σε διάφορες περιβαλλοντικές οργανώσεις, εκπαιδευτικούς και επιστήμονες.

Ειδικές μελέτες

Ολοκληρώθηκαν οι μελέτες:

- Φυτοκοινωνιολογική - οικολογική μελέτη της Λιμνοθάλασσας του Αγίου Μάμα Χαλκιδικής και διαχειριστικές προτάσεις (Φάση II).
- Χρησιμοποίηση των υδρόβιων μακροφύτων στον έλεγχο της ρύπανσης του νερού. Εκτίμηση ενός φυσικού υγροτόπου που δέχεται εισροές αποβλήτων (Φάση I, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται η Φάση II).
- Σε εξέλιξη βρίσκονται οι μελέτες:
- Οριοθέτηση υγροτόπων βασιζόμενη στις σχέσεις δυναμικού οξειδοαναγωγής και υπόγειας στάθμης νερού στο έδαφος.
- Συνετή χρήση του αρδευτικού νερού των υγροτόπων.

φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ

Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση κοινού Εκπαίδευση - Κατάρτιση

- Οργανώθηκαν με μεγάλη επιτυχία τρεις εκθέσεις φωτογραφίας, δύο στην Θεσσαλονίκη και μία στην Αλεξανδρούπολη, σε συνεργασία με το Αμερικανικό Κέντρο Θεσσαλονίκης, το Πολιτιστικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος της Εθνικής Τράπεζας, το Τεχνικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, το Γαλλικό Ινστιτούτο και τους Δήμους Θεσσαλονίκης και Αλεξανδρούπολης.
- Δύο σεμινάρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης οργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη και στην Κοζάνη, σε συνεργασία με τους υπευθύνους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικές εκδρομές φοιτητών Γεωπονίας στις Λίμνες Βόλβη, Κορώνεια και Κερκίνη, με συντονιστή τον επικ. καθηγητή κ. Σ. Τσιούρη και οικονομική υποστήριξη του ΕΚΒΥ.
- Συνεχίστηκε η έκδοση του διμηνιαίου περιοδικού "ΑΜΦΙΒΙΟΝ".
- Εκδόθηκε ο "Κατάλογος των Περιβαλλοντικών Οργανώσεων της Ελλάδος, χωρών της Ευρώπης και της λεκάνης της Μεσογείου" ο οποίος χρηματοδοτήθηκε από το Γραφείο Ενημέρωσης και Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης του

Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Γεν. Δ/ση XI.

- Εκδόθηκε ο "Οδηγός για την έννομη προστασία της Φύσης"
- Εκδόθηκε ο "Εκπαιδευτικός Χάρτης των Ελληνικών Υγροτόπων".
- Εκδόθηκαν ενημερωτικά φυλλάδια για τη Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου και τη Λίμνη Στυμφαλία καθώς και αφίσες για τον Εθνικό Δρυμό Πρεσπών και τον υγρότοπο του Αγίου Μάμα.
- Οργανώθηκε, σε συνεργασία με το ΓΕΩΤΕΕ, ημερίδα με θέμα τους υγροτόπους Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκής Κίτρους.
- Υποστηρίχθηκαν, με παροχή πληροφοριών και υλικού, 285 αιτήσεις εκπαιδευτικών για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων και προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Δόθηκαν 23 συνεντεύξεις σε εφημερίδες, ραδιόφωνα και τηλεοπτικά κανάλια.
- Το ΕΚΒΥ συγχρηματοδότησε την 5η Συνάντηση των Ελληνικών Περιβαλλοντικών Οργανώσεων η οποία πραγματοποιήθηκε στη Χρυσούπολη στις 3-6/11/1994 και υποστήριξε αιτήματα οργανώσεων με την παροχή υλικού και συμβουλών.
- Στα πλαίσια του MedWet και σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ (Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος) ξεκίνησε πρόγραμμα για την "Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση του Κοινού για τις Λίμνες Κορώνεια και Βόλβη".
- Το ΕΚΒΥ, σε συνεργασία με την Ελληνική Πολιτεία και τον Βιολογικό Σταθμό της Tour du Valat, ανέπτυξε δραστηριότητες σχετικά με την κατάρτιση όσων σχετίζονται με τους υγροτόπους.
- Στα πλαίσια του MedWet και σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, το Βρετανικό Συμβούλιο και το Πανεπιστήμιο του Αλστερ (Ulster University), οργανώθηκε εβδομαδιαίο σεμινάριο κατάρτισης στελεχών δημοσίων υπηρεσιών, με θέμα την Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους υγροτόπους, στη Θεσσαλονίκη.
- Με την υποστήριξη του υποπρογράμματος κατάρτισης του MedWet, πραγματοποιήθηκε στο ΕΚΒΥ συνάντηση εργασίας, με θέμα τον χειρισμό της κατάρτισης για τη συνετή διαχείριση των υγροτόπων στην Ελλάδα.

● ΕΚΔΟΣΕΙΣ ● ΕΚΔΟΣΕΙΣ ● ΕΚΔΟΣΕΙΣ ● ΕΚΔΟΣΕΙΣ ●

● "Σημαντικές για τα πουλιά περιοχές της Ελλάδας, μια γνωριμία με τους σημαντικούς βιοτόπους της Ελλάδας" είναι ο τίτλος της έκδοσης που κυκλοφόρησε πρόσφατα από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία με χορηγία της εταιρίας Mobil Oil Hellas A.E. Στο πρώτο μέρος του βιβλίου δίνονται πληροφορίες για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα προστασίας των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (ΣΠΠ), τις ΣΠΠ στην Ελλάδα, τα κριτήρια επιλογής τους, το νομικό καθεστώς προστασίας και την υποδομή που υπάρχει σήμερα σ' αυτές. Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου παρουσιάζονται αναλυτικά οι 113 περιοχές της χώρας μας και τέλος στο τρίτο μέρος δίνονται σε παραρτήματα χρήσιμες πληροφορίες για την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ, τα είδη που φωλιάζουν στην Ελλάδα, τα παγκοσμίως απειλούμενα είδη που εμφανίζονται στην Ευρώπη, κ.ά.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί ταυτόχρονα μέσο γνωριμίας του κοινού με τα πουλιά και τα ενδιαφέροντά τους αλλά και ένα εγχειρίδιο για την προστασία τους. Η έκδοση αυτή αποτελεί εμπλουτισμένη μετάφραση του βιβλίου "Important Bird Areas in Europe, 1988" των R.I.A. Crimmet και T.A. Jones που πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια πολλών ειδικών επιστημόνων και την υποστήριξη των IWRB, RSBP και Birdlife International. Για περισσότερες πληροφορίες: Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Εμμ. Μπενάκη 53, 106 81 Αθήνα, τηλ./φαξ 01 3811271.

● Κυκλοφόρησε πρόσφατα το πρώτο τεύχος της εξαμηνιαίας επιθεώρησης περιβαλλοντικού δικαίου, με τίτλο "Νόμος και Φύση", από την Ένωση Δικαίου Περιβάλλοντος και τις εκδόσεις Σάκκουλα. Στόχος της έκδοσης αυτής, όπως αναφέρε-

ται στο εισαγωγικό σημείωμα, είναι η ανάδειξη όλων των βασικών πτυχών της προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και η κριτική αντιμετώπιση των συναφών προβλημάτων καθώς και η παραγμάτευση των μεγάλων θεωρητικών ζητημάτων που συνδέονται με την προστασία του περιβάλλοντος. Στην επιθεώρηση αυτή δημοσιεύονται και σχολιάζονται σημαντικές αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων, με προνομοιακή θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας, αλλά και του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και άλλων διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων. Ο αναγνώστης έχει επίσης τη δυνατότητα να παρακολουθεί τις εθνικές, κοινοτικές και διεθνείς νομοθετικές εξελίξεις. Για περισσότερες πληροφορίες: κ. Γ. Παπαδημητρίου, Σίνα 30, 106 72 Αθήνα.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

● Το ΕΚΒΥ για δεύτερη φορά διοργανώνει διαγωνισμό εργασιών που θα προκύψουν από την εφαρμογή προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Οι εργασίες των διαγωνιζομένων θα αξιολογηθούν από επιτροπή ειδικών και θα πρέπει να ταχυδρομηθούν στα γραφεία του ΕΚΒΥ έως το τέλος Μαΐου του 1995. Οι τρεις καλύτερες εργασίες θα βραβευθούν με συμβολικό χρηματικό ποσό, (με τη δέσμευση το ποσό αυτό να χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) και με δημοσίευση της περίληψής τους στο ΑΜΦΙΒΙΟΝ. Για περισσότερες πληροφορίες: κα Μαρία Κατσακίωρη, ΕΚΒΥ, τηλ. 031 473432/473320.

● Το Ελληνικό Κέντρο Οικολογίας (ΕΛ.ΚΕ.ΟΙ.) θέλοντας να τονώσει το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης για τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας, διοργανώνει πανελλήνιο φωτογραφικό διαγωνισμό με θέμα "Η Ελλάδα που πρέπει να σωθεί". Ο κάθε διαγωνιζόμενος μπορεί να στείλει το φωτογραφικό υλικό (έως 5 φωτογραφίες) στα γραφεία του Κέντρου έως της 31 Μαρτίου του 1995. Οι τρεις πρώτες φωτογραφίες θα βραβευθούν με ταξίδια στην ελληνική φύση και με σειρές οικολογικών βιβλίων. Για περισσότερες πληροφορίες: ΕΛ.ΚΕ.ΟΙ., Μακρυγιάννη 7, 117 42 Αθήνα.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΡΟΔΟΥ

Η Οικολογική Ομάδα Ροδόπης ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1990, με τη μορφή της ένωσης προσώπων και, κατά το τελευταίο έτος απέκτησε τον χαρακτήρα της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας. Στόχος της είναι η δραστηριοποίηση των μελών της και του ευρύτερου κοινού σε θέματα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος.

Η Ομάδα συνδιοργάνωσε με το ΕΚΒΥ, το 1991, την 1η Πανελλαδική Συνάντηση Εργασίας των Περιβαλλοντικών Οργανώσεων στο Φανάρι Ροδόπης. Η συνάντηση αυτή αποτέλεσε το ξεκίνημα συνεργασιών της Ομάδας με τις υπόλοιπες περιβαλλοντικές οργανώσεις της Ελλάδας αλλά και με το ΕΚΒΥ, η οποία συνεχίζεται έως και σήμερα. Συμμετέχει από το 1992 στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Υγροτόπων του ΕΚΒΥ, παρακολουθώντας τους υγροτόπους του νομού. Επίσης, συνέβαλε στη δημιουργία φωτογραφικού αρχείου για τις προαναφερθείσες περιοχές.

Με την προτροπή της Οικολογικής Ομάδας Ροδόπης, το ΕΚΒΥ προχώρησε σε συνεργασία με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης για την εξέταση της ποιότητας του νερού της Λίμνης Ισμαρίδας (Μητρικού) εν όψει της λειτουργίας της μονάδας επεξεργασίας των λυμάτων της Κομοτηνής, με τελικό αποδέκτη τη λίμνη.

Η Ομάδα συνεργάστηκε στενά και με το γραφείο της Greenpeace στην Ελλάδα, για την αποτροπή εγκατάστασης σταθμού καύσης τοξικών αποβλήτων στον νομό και έπειτα από συνεχή ενημέρωση των πολιτών και τεκμηριωμένες παρεμβάσεις στα Δημοτικά Συμβούλια των Δήμων Κομοτηνής και Σαπών, συνέβαλε στη ματαίωση του έργου. Επίσης σε συνεργασία με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης εκπόνησε ερευνητικό πρόγραμμα διάρκειας 18 μηνών, με τίτλο "Διερεύνηση δυνατοτήτων ανάκτησης υλικών από τα αστικά απορρίμματα".

Σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Περιήλψης Αγρίων Ζώων και Πουλίων η Ομάδα έχει περιβάλψει αρκετές δεκάδες ζώα έως σήμερα και έχουν γίνει αρκετές απελευθερώσεις πουλιών, στους υγροτόπους του νομού.

Οι επαφές και η αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων με τις περιβαλλοντικές ομάδες, κυρίως της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, οδήγησε στην καθιέρωση μιας συνεχούς συνεργασίας μεταξύ τους με στόχο την ίδρυση ενός ενιαίου φορέα, ο οποίος θα καλύπτει τον χώρο της Β.Α. Ελλάδας. Έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 15 συναντήσεις σε διάφορες πόλεις και, σύντομα, η ίδρυση του φορέα θα γίνει πραγματικότητα.

Οι οργανώσεις που συμμετέχουν σ' αυτήν την προσπάθεια πραγματοποιήσαν σειρά εκδηλώσεων. Για παράδειγμα, σε συνεργ-

γασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση διοργάνωσαν ημερίδες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από το πυρηνικό εργαστήριο του Κοζλοντούι και τις επιπτώσεις της στον ελλαδικό χώρο και ανέλαβαν την οργάνωση της 2ης Ελληνοβουλγαρικής συνάντησης, στην Ελατιά Δράμας. Η συνάντηση αυτή είναι μία κοινή προσπάθεια των περιβαλλοντικών οργανώσεων των δύο χωρών για την προστασία του περιβάλλοντος, με συνδυασμό κρίκο την Οροσειρά της Ροδόπης και στόχο τη δημιουργία ενός Ελληνοβουλγαρικού Φορέα Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η Οικολογική Ομάδα Ροδόπης συμμετέχει στην οργανωτική επιτροπή για την επόμενη συνάντηση, η οποία θα πραγματοποιηθεί στη Βουλγαρία.

Βασικός στόχος της Ομάδας είναι η συνεχής ενημέρωση των πολιτών για τα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής. Από τους πρώτους μήνες της ίδρυσής της, άρχισε εβδομαδιαία ημίωρη εκπομπή στο κρατικό ραδιόφωνο της ΕΡΑ στην Κομοτηνή (που συνεχίζεται μέχρι σήμερα) με εμβέλεια στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, στην οποία γίνονται παρουσιάσεις από όλα τα μέλη της Ομάδας. Η εκπομπή αυτή, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις τρίτων και την αποστολή δελτίων τύπου στα Μ.Μ.Ε., έχει συμβάλει στην ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Η διεύρυνση της συνεργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους τοπικούς φορείς και τις περιβαλλοντικές οργανώσεις αποτελεί στόχο της Ομάδας, για τα επόμενα έτη, ώστε να υπάρξει ουσιαστικότερη συμμετοχή στην αντιμετώπιση και την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Για περισσότερες πληροφορίες: Οικολογική Ομάδα Ροδόπης, Τ.Θ. 12, 691 00 Κομοτηνή.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Τον Φεβρουάριο του 1994, ιδρύθηκε από ομάδα επιστημόνων στη Λευκωσία της Κύπρου, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Πληροφόρησης "ΟΙΚΟΓΝΩΣΙΑ", ως μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εταιρία. Κύριος στόχος της είναι η εξαπλώση της πληροφόρησης και η ανύψωση της περιβαλλοντικής συνείδησης, η υποστήριξη προσπά-

θειών αντιμετώπισης και επίλυσης προβλημάτων ρύπανσης και γενικότερα προστασίας περιβάλλοντος, η διάδοση πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον, η συνεργασία με οργανισμούς και ιδρύματα στην Κύπρο και στο εξωτερικό και τέλος η συνεισφορά στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και επιμόρφωση.

Τα γραφεία και η βιβλιοθήκη της ΟΙΚΟΓΝΩΣΙΑΣ στεγάζονται στο Δημοτικό

Μέγαρο Αγ. Δομετίου, μετά από ευγενική παραχώρηση του Δήμου. Ο αριθμός των βιβλίων και περιοδικών σχετικών με το περιβάλλον που διαθέτει η ΟΙΚΟΓΝΩΣΙΑ προς το ενδιαφερόμενο κοινό και τους ερευνητές ξεπερνά τις 4.000.

Για περισσότερες πληροφορίες: ΟΙΚΟΓΝΩΣΙΑ, Βασ. Παύλου 15, Δημαρχείο Αγίου Δομετίου, 7510 Λευκωσία, Κύπρος, τηλ. 357 2 474941, φαξ 357 2 362853.

Συνάντηση του προγράμματος HABITAT για τη Μεσογειακή Βιογεωγραφική Περιοχή

Στα πλαίσια του προγράμματος Habitat δηλαδή "Καταγραφή, αναγνώριση, εκτίμηση και χαρτογράφηση των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας της Ελλάδας (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ)" οργανώνονται συναντήσεις που αφορούν στις πέντε βιογεωγραφικές περιοχές της Ευρώπης και συγκεκριμένα την Ατλαντική, την Ηπειρωτική, την Αλπική, τη Μεσογειακή και τη Μακαρονησιακή. Στη συνάντηση που οργανώθηκε στη Segovia της Ισπανίας, στις 14 με 18 Δεκεμβρίου του 1994 και αφορούσε στη Μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή, παρευρέθησαν εκπρόσωποι των πέντε Μεσογειακών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των οποίων και αντιπροσωπεία από την Ελλάδα. Ειδικότερα, παρακολούθησαν τη συνάντηση οι κ. Ράνια Σπυροπούλου και Π. Δρούγας εκπρόσωποι των υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας αντίστοιχα, ο καθηγητής κ. Σ. Ντάφης και οι κκ. Εύα Παπαστεργιάδου και Μαρία Παπαγεωργίου από το ΕΚΒΥ καθώς και ο κ. Α. Λεγάκης, μέλος της επιστημονικής ομάδας του προγράμματος, από το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων έγινε παρουσίαση της πρόοδο των εργασιών από κάθε εθνική αντιπροσωπεία, κατά την οποία διαπιστώθηκε η ικανοποιητική εξέλιξη του προγράμματος στη χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα, η ελληνική ομάδα εργασίας έχει ήδη προχωρήσει στη συμπλήρωση των εντύπων απογραφής, αρχίζοντας από τις σημαντικότερες περιοχές όπως οι εθνικοί δρυμοί, οι υγρότοποι διεθνούς σημασίας (Ραμσάρ) κ.λπ.

Συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια του Παραρτήματος III της Οδηγίας, με βάση τα οποία θα γίνει επιλογή των περιοχών που θα προταθούν στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών "ΦΥΣΗ 2000", από τις εθνικές αρχές της κάθε χώρας. Σκοπός της συζήτησης ήταν η διασφάλιση ενιαίου τρόπου εφαρμογής των παραπάνω κριτηρίων.

Στο τέλος της συνάντησης, οι αντιπροσωπείες παρέδωσαν σχετικό ερωτηματολόγιο με προκαταρκτικά στοιχεία του προγράμματος. Η διοργανώτρια χώρα ανέλαβε να επεξεργαστεί συγκεντρωτικά τα στοιχεία αυτά και να τα εκδόσει.

Το ΕΚΒΥ στην AGROTICA '95

Σε δεκάδες χιλιάδες ανήλθαν και φέτος οι επισκέπτες της 11ης Διεθνούς Έκθεσης Γεωργικών Μηχανημάτων, Εξοπλισμού και Εφοδίων AGROTICA '95 (1-5 Φεβρουαρίου), η οποία πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της HELEXPO-ΔΕΘ, στη Θεσσαλονίκη. Το ΕΚΒΥ συμμετείχε στην έκθεση, με ειδικό περίπτερο, στο οποίο παρουσίασε το πρόγραμμα "Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση Κοινού για τις Λίμνες Κορώνεια και Βόλβη" του MedWet και γενικές πληροφορίες για τις δραστηριότητές του.

Στο πλαίσιο της AGROTICA '95 πραγματοποιήθηκε, στις 3 Φεβρουαρίου, ημερίδα με θέμα "Υγρότοποι Βόλβης και Κορώνειας. Βιολογική Έρευνα και Ενημέρωση". Διοργανωτές της ημερίδας ήταν η Πανελλήνια Ένωση Βιολόγων, το ΕΚΒΥ και το ΥΠΕΧΩΔΕ. Ειδικό επιστήμονες παρουσίασαν τα πορίσματα των ερευνών τους στην περιοχή των δύο λιμνών και στη συζήτηση που ακολούθησε, φάνηκε η επιτακτική ανάγκη λήψης συγκεκριμένων μέτρων για την αναστροφή της πορείας υποβάθμισης.

Λίμνες Βόλβη και Κορώνεια

Παρουσίαση του σχεδίου Κοινής Υπουργικής Απόφασης

Την Πέμπτη 8 Δεκεμβρίου, πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του ΕΚΒΥ σύσκεψη στελεχών δημοσίων υπηρεσιών, στην οποία παρουσιάστηκε το σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) για τις Λίμνες Βόλβη και Κορώνεια. Η σύσκεψη έγινε στα πλαίσια του Προγράμματος Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης Κοινού του MedWet για τις δύο λίμνες και στόχο είχε την πληρέστερη ενημέρωση των υπηρεσιών όπως και την προώθηση του συντονισμού των ενεργειών τους.

Η παρουσίαση του σχεδίου της ΚΥΑ έγινε από τις κ.κ. Κάτια Μαυμάρα και Μαρία Αντωνέλλου του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Επίσης παρουσιάστηκαν τμήματα της μελέτης για τους "Φορείς Διαχείρισης των Υγροτόπων", που έχει ήδη κατατεθεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ, από τον κ. Θ. Αράπη.

Ακολούθησε συζήτηση ενώ αρκετοί ήταν αυτοί που δήλωσαν την ανησυχία τους για την κατάσταση της Λίμνης Κορώνειας και ζήτησαν από όλες τις υπηρεσίες την όσο το δυνατόν γρηγορότερη υπογραφή της ΚΥΑ και την αποτελεσματικότερη προστασία των δύο λιμνών. Συντονιστής της σύσκε-

ψης ήταν ο προϊστάμενος του Τμήματος Περιβάλλοντος της Περιφερειακής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ, κ. Β. Ιατρίδης.

Εως σήμερα, ΚΥΑ (που ως γνωστόν έχει ισχύ 2 ετών) έχουν τεθεί σε εφαρμογή σε άλλους τέσσερις υγρότοπους διεθνούς σημασίας: Λιμνοθάλασσα Κοτύχι-Δάσος Στροφυλιάς, Λίμνη Κερκίνη, Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου-Αιτωλικού-Εκβολές Αχελώου και Αμβρακικός Κόλπος (για τον οποίο έχει ληφθεί και η ανανέωση της ΚΥΑ και αναμένεται η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος). Κατά κοινή ομολογία, πολλά προβλήματα που ανέκυψαν μετά την ισχύ αυτών των αποφάσεων θα είχαν αποφευχθεί εάν υιοθετούνταν μία διαδικασία αλληλοενημέρωσης μεταξύ των υπηρεσιών.

Στο μέλλον θα ακολουθήσουν δύο συσκέψεις, μεταξύ στελεχών δημοσίων υπηρεσιών και συμβούλων του προγράμματος, στις οποίες θα συζητηθούν τα προβλήματα των δύο λιμνών τα σχετικά με τη γεωργία, το αρδευτικό νερό, την αλιεία και τη βιομηχανία.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ανάγλυφος δορυφορικός χάρτης της Ελλάδας

Στις 23 Ιανουαρίου το Μουσείο παρουσίασε τον ανάγλυφο δορυφορικό χάρτη του ελληνικού χώρου, ο οποίος περιγράφει με λεπτομέρεια και πιστότητα το ανάγλυφο όχι μόνο του χερσαίου αλλά και του θαλάσσιου χώρου. Τέτοιου είδους πληροφορία ήταν έως σήμερα άγνωστη στο ευρύ κοινό γιατί ουδέποτε απεικονίζεται στους εκπαιδευτικούς χάρτες ή χάρτες γενικής χρήσης. Είναι η πρώτη φορά που αποδίδεται με βάση τη σύγχρονη δορυφορική τεχνολογία, στο

σύνολό του ο ελληνικός και ο ευρύτερος γεωγραφικός χώρος, με απεικόνιση που χαρακτηρίζεται από μοναδική πιστότητα, ακρίβεια δεδομένων και ποιότητα χρωμάτων. Η κύρια έκδοση του χάρτη είναι κλίμακας 1:500.000 και καλύπτει δυτικά όλο το Ιόνιο ως τα παράλια της Ιταλίας ενώ ανατολικά εκτείνεται έως και το Καστελόριζο.

Επιπλέον της κύριας έκδοσης του ανάγλυφου χάρτη, έχει κατασκευαστεί και θα διατίθεται και ο αντίστοιχος επίπεδος, εγ-

χρωμος χάρτης στην ίδια κλίμακα και διάσταση. Ήδη προχωρεί και η παραγωγή των δύο παραπάνω εκδόσεων σε κλίμακα 1:1.000.000 - μιας πιο εύχρηστης διάστασης (90 x 100 εκατοστά περίπου) για ευρύτερη χρήση. Οι παραπάνω γενικής χρήσης εκδόσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως υπόβαθρο για την παραγωγή χαρτών ειδικών χρήσεων και εφαρμογών όπως είναι οι τηλεπικοινωνίες, τα δίκτυα παροχών και μεταφορών, η διαχείριση υδατικών πόρων, οι τουριστικές εγκαταστάσεις, η απεικόνιση τεχνικών έργων κ.λπ. Τα χαρτογραφικά προϊόντα μπορούν να έχουν την κλασική μορφή ενός επίπεδου ή ανάγλυφου χάρτη, αλλά μπορεί να αποδοθούν και με ψηφιακή μορφή σε μια γραφική οθόνη. Η ψηφιακή βάση δεδομένων που περιέχει γεωμετρικές αλλά και θεματικές πληροφορίες, αποτελεί ένα χρησιμότατο προϊόν που ενδιαφέρει άμεσα πολλούς χρήστες.

Ο ανάγλυφος χάρτης θα εκτεθεί σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο του Μουσείου και σε συνδυασμό με συμπληρωματικές πληροφορίες που θα προβάλλονται σε αυτόν θα χρησιμοποιείται σε εκπαιδευτικά προγράμματα γεωγραφικού, περιβαλλοντικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.

Η παραγωγή του χάρτη έγινε από το Μουσείο στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΕΤ/ΣΠΑ/ΓΓΕΤ του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Η τεχνική παρακολούθηση και στήριξη του έργου έγινε από το Εργαστήριο Χαρτογραφίας του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου, ενώ σημαντική ήταν και η συνδρομή του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφείων Ελλάδας (ΟΚΧΕ), της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) και της Υδρογραφικής Υπηρεσίας του Πολεμικού Ναυτικού (ΥΥΠΝ). Για λογαριασμό του Μουσείου και υπό την επίβλεψη του επισημονικού υπεύθυνου καθηγητή κ. Γ. Βέη, ανατέθηκαν η σύνθεση του ψηφιακού μωσαϊκού δορυφορικών εικόνων στην εταιρεία "Ολοκληρωμένα Συστήματα Πληροφορικής ΕΠΕ", διάφορες εκτυπώσεις στην εταιρεία "Αντωνιάδης ΑΒΕΕ" και η κατασκευή της ανάγλυφης μήτρας και των πλαστικών αντιγράφων στο Εθνικό Γεωγραφικό Ινστιτούτο της Γαλλίας (Institut Geographique National de France).

Α Μ Φ Ι Β Ι Ο Ν

Τεύχος 11, Ιανουάριος - Φεβρουάριος 1995

Διμηνιαία έκδοση του ΕΚΒΥ

ISSN 1106 - 3866

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων

14ο χλμ Θεσσαλονίκης - Μηχανιώνας, 570 01 Θέρμη,

τηλ. (031) 473.320, 473.432, 475.604

Φαξ: (031) 471.795

Υπεύθυνη Έκδοσης:

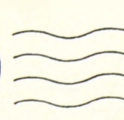
Μαρία Κατσακιώρη

Συντακτική Επιτροπή:

Μαρία Κατσακιώρη, Μάνος Κουτράκης, Σπύρος Ντάφης

Φωτοστοιχειοθεσία - Εκτύπωση: ANIMA GRAPHICS

Υιοί Α. Υφαντή Ο.Ε., Φραγκίνη 9, 546 24 Θεσσαλονίκη

Κείμενα και φωτογραφίες που αποστέλλονται για δημοσίευση στο περιοδικό δεν επιστρέφονται. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση με οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο του περιεχομένου του ΑΜΦΙΒΙΟΝ μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στην πηγή.